

Sygn. akt III K 135/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2016 roku

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, III Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Demianiuk-Dzik

Protokolant: stażysta Mateusz Dobczyński

bez udziału Prokuratora

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 września 2016 r.

sprawy

K. H. z d. M.

c. Z. i M. z d. K.,

ur. (...) w W.,

oskarżonej o to, że:

w okresie czasu od (...) r. do (...) r. w W., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc pracownikiem P. P. dokonała przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 3648,24 zł w ten sposób, że pobrała opłaty wraz z opłatą pocztową, a następnie nie zarachowała pobranych kwot na konta odbiorców powodując straty na szkodę P. P.S.A. tj. czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

I. oskarżoną K. H. uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 12 kk przy czym ustala, że oskarżona w okresie zarzucanego jej czynu przywłaszczyła kwotę 4293,59 zł i na podstawie art. 66 §1 kk i art. 67 § 1 kk postępowanie karne przeciwko K. H. warunkowo umarza na okres 2(dwóch) lat tytułem próby;

II. na podstawie art. 67 § 3 kk zobowiązuje oskarżoną do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego P. P. S.A. kwoty 3667,71 zł (trzy tysiące sześćset sześćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt jeden groszy) w terminie 6 (sześciu) miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;

III. na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 629 kpk zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 726,60 zł (siedemset dwadzieścia sześć złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem opłaty;

IV. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o adwokaturze przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. kwotę 420 zł (czterysta dwadzieścia złotych) powiększoną o podatek VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oskarżonej K. H..

Sygn. akt III K 135/16

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. H. od (...) była pracownikiem P. P. S.A. W (...)r. wykonywała swoją pracę na stanowisku asystentki w Urzędzie Poczтовым (...)przy ul. (...). Do jej obowiązków m.in. należało przyjmowanie wpłat od klientów poczty. Oskarżona w okresie od (...) do (...). dokonała przywłaszczenia dokonanych przez klientów wpłat w łącznej kwocie 4293, 59 zł w ten sposób, że pobierała kwoty wpłacone widniejące na dowodzie wpłaty oraz uiszczone tytułem opłaty za wpłaty, wydawała klientom potwierdzenia przyjęcia wpłat i kwot tych nie zarachowała.

Proceder ten został ujawniony przez P. P.S.A., kiedy zaczęły wpływać reklamacje klientów poczty wynikające z braku wpłat na rzecz odbiorców. Reklamacje te były uwzględniane przez Poczte Polską.

W dniu (...) P. P.S.A. złożyła zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej W. O. dotyczące przywłaszczenia przez K. H. wpłat od klientów poczty.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

częściowo wyjaśnień oskarżonej k. 129-130, 135-136, zeznań świadków P. I. k. 24v-25, 297v, K. F. k. 46v-47, T. S. k. 48v-49, C. F. k. 51v, F. R. k. 56v, K. B. k. 62v, J. W. k. 64v, I. D. k. 66v, Z. K. k. 71v, J. O. k. 290v-291, M. R. k. 301v, A. Z. k. 303v, W. G. k. 311v, K. D. k. 313v, E. W. k. 345v, Z. Z. (3) k. 347v, E. H. k. 384v, zawiadomienia k. 1-2, 230-231, uzupełniania zawiadomienia k. 73-75, reklamacji k. 3-3v, 9-9v, 80-80v, 86-86v, 91-91v, 93-93v, 97-97v, 103-103v, 106-106v, 110-110v, 117-118, 123, 236-236v, 239, 242-242v, 246-246v, 250-250v, 252-252v, 254-254v, 258-258v, 264-264v, 266-266v, 270-270v, 275-275v, 396-396v, 398v-400v, 404-406, 411-411v, 414v-416, 422-422v, kopii dowodów wpłat k. 4, 10, 15, 81, 98 wykazów wpłat k. 6, 12, 240, 244, 248, 256, 262, 268, 273, 277, oświadczenia k. 8, wydruk maila k. 11, pism Poczty Polskiej k. 16-19, 54, 55, 68, 76, 77-77v, 78-78v, 79, 82, 83-83v, 84-84v, 85, 88, 89-89v, 90, 95, 96-96v, 99, 100-100v, 101-101v, 102, 105, 108, 111, 112-113, 114-115, 116, 120, 121- 121v, 122-122v, 235, 238-238v, 241, 245, 249, 257, 263, 269, 272, 274, 395v, 398, 403v, 410v, 413v-414, 421v, pokwitowania, dowodu wpłaty i faktury k. 53, 87, 92, 94, 107, 109, 119, 124, 237, 243, 247, 251, 253, 255, 259, 265, 267, 271, 276, 397, 401-403, 406v-408, 412-413, 416v, 423 wezwania do zapłaty k. 69, pisma do (...) k. 70, 104, częściowo zestawienia wpłat k. 232-234, 389-392v, k. 765-766v

Oskarżona na etapie postępowania przygotowawczego konsekwentnie nie przyznawała się do popełnienia zarzucanego jej czynu i złożyła wyjaśnienia.

Sąd częściowo dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonej, a mianowicie co do faktu jej zatrudnienia w Urzędzie Poczтовым oraz obowiązków, jakie związane były z zajmowanym przez nią stanowiskiem, a także co do faktu nie zarachowania wpłat na rachunek. Nie zasługują natomiast na wiarę wyjaśnienia oskarżonej w tej części, w której nie przyznała się ona do popełnienia przestępstwa przywłaszczenia i sugerowała, że możliwe było użycie jej datownika przez inną osobę, a także wskazała przyczynę niezarachowania wpłat wynikającą z zawieszenia się systemu komputerowego.

Wyjaśnienia oskarżanej należy uznać za jedynie przyjętą linię obrony. Wyjaśnienia te są nielogiczne, jeśli weźmie się pod uwagę liczbę wpłat, których nie zarachowała oskarżona i które przywłaszczyła na szkodę P. P. jak również brak informacji P. P. aby odnotowano inne tego typu przypadki związane z pracą innych osób na podobnych do oskarżonej stanowiskach. W kolejnych wyjaśnieniach oskarżona nadto potwierdziła, że na okazanych jej dowodach wpłat, które zostały następnie objęte reklamacją, widnieje jej podpis. Nadto oskarżona na późniejszym etapie postępowania nie kwestionowała swojego sprawstwa wnosząc o warunkowe umorzenie postępowania.

Sąd w całości obdarzył wiarą zeznania świadka P. I. – pracownika P. P. który zeznawał na okoliczność przyjętych reklamacji i ujawnienia procedury przywłaszczania przez oskarżoną przyjętych od klientów poczty wpłat. Świadek zeznawał na okoliczności związane z jego obowiązkami służbowymi, a jego zeznania są zgodne ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami oraz zeznaniami świadków, którzy przedmiotowych wpłat dokonywali.

Na wiarę zasługiwały również zeznania wymienionych wyżej świadków – klientów P. P., którzy zeznawali na okoliczność dokonanych wpłat i braku wpływu środków do podmiotów, na rzecz których wpłaty te były dokonane. Świadkowie ci nie mieli żadnego motywu, aby zeznawać niezgodnie z prawdą, a ich zeznania posiadają oparcie w dokumentach w postaci kopii dowodów wpłat, faktur, z których wynikają zaległości w płatnościach oraz reklamacji, jakie składali na poczcie i odpowiedzi na te reklamacje, które to dowody w całości również Sąd obdarzył walorem wiarygodności.

Sąd pominął natomiast przy ustaleniu stanu faktycznego te dowody z dokumentów, które dotyczyły wpłat z okresu nieobjętego zarzutem i reklamacji w tym zakresie, albowiem pozostawały one bez znaczenia dla rozważań Sądu.

W oparciu o tak zgromadzone i ocenione dowody Sąd uznał oskarżoną K. H. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 12 kk przy czym ustalił, że oskarżona w okresie zarzucanego jej czynu przywłaszczyła kwotę 4293,59 zł.

Przepis art. 284 § 2 kk stanowi, że karze podlega ten, kto przywłaszcza sobie powierzoną mu rzecz ruchomą.

Przywłaszczenie polega nie tyle na nabyciu własności rzeczy przez przywłaszczającego, do którego nie może dojść z uwagi na okoliczności przejęcia rzeczy, lecz na postępowaniu przez przywłaszczającego z rzeczą "jak właściciel", a więc tak, jakby przysługiwało mu odpowiednie prawo do rzeczy. Przywłaszczeniem jest więc bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie rzeczą ruchomą znajdującą się w posiadaniu sprawcy przez włączenie jej do swego majątku i powiększenie w ten sposób swojego stanu posiadania lub stanu posiadania innej osoby albo wykonywanie w inny sposób w stosunku do rzeczy ruchomej uprawnień właścicielskich, bądź też przeznaczenie jej na cel inny niż przekazanie właścicielowi (por. wyrok SN z 6 stycznia 1978 r., V KR 197/77, OSNPG 1978, nr 6, poz. 64; wyrok SA w Lublinie z 3 grudnia 1998 r., II Aka 176/98, Apelacja L. 1999, nr 2, poz. 11). Samo przywłaszczenie musi zostać przez sprawcę w odpowiedni sposób zmanifestowane na zewnątrz. Owo uzewnętrznienie przywłaszczenia przyjmować musi postać zachowania, uniemożliwiającego osobie, której przysługuje odpowiednie prawo do rzeczy, swobodne nią rozporządzanie. Sprawca dla dokonania tego przestępstwa musi podjąć jedną chociażby czynność w stosunku do rzeczy ruchomej lub prawa majątkowego, która wskazuje, iż traktuje on rzecz lub prawo majątkowe tak jakby był właścicielem. Przestępstwo określone w art. 284 jest przestępstwem materialnym, do dokonania którego ustawa wymaga powstania skutku, w postaci utraty przez właściciela (posiadacza) lub osobę posiadającą inne prawo do rzeczy tej rzeczy w wyniku działania sprawcy lub utraty prawa majątkowego. Przepis art. 284 § 2 chroni szczególny stosunek zaufania, którym został obdarzony sprawca przez właściciela rzeczy. Ochrona tego szczególnego stosunku zaufania oraz naruszenie go przez sprawcę sprzeniewierzenia uzasadnia surowszą odpowiedzialność sprawcy dopuszczającego się tej postaci przywłaszczenia. Powierzenie rzeczy ruchomej polega na przekazaniu władztwa nad rzeczą sprawcy, z zastrzeżeniem jej zwrotu właścicielowi (posiadaczowi) lub osobie posiadającej inne prawo do rzeczy. Powierzenie oznacza więc przeniesienie władztwa nad rzeczą z uprawnionego na sprawcę bez prawa rozporządzania nim jak swoją własnością, z jednoczesnym konkretnym oznaczeniem sposobu jego wykonywania przez osobę, której rzecz jest powierzana

W zgromadzone w sprawie dowody bez wątpienia pozwalają przypisać oskarżonej popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 kk. Oskarżona pobierała wpłaty od klientów. Pieniądze te były więc powierzone oskarżonej przez pracodawcę. Oskarżona zaś z wpłat tych nie rozliczała się, a przejmowała je w swoje władanie i rozporządzała nimi jak swoją własnością.

Art. 12 kk stanowi, że dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony. Instytucja czynu ciągłego odnosi się do zintegrowanych zachowań, stanowiących elementy realizowanego partiami (niejako "na raty", etapami) jednego przestępstwa, a więc do wypadków, gdy znamiona jednego typu czynu zabronionego realizowane są w kilku odśłonach poprzez dwa lub więcej zachowań tego samego sprawcy, powiązanych ze sobą elementami strony podmiotowej oraz krótkimi odstępami czasu. Artykuł 12 kk określa trzy przesłanki przyjęcia czynu ciągłego o różnorodnym charakterze. Z jednej strony przyjęcie tej konstrukcji prawnej uzależnione jest od przesłanki subiektywnej (podmiotowej) w postaci z góry

powziętego zamiaru, z drugiej od przesłanek przedmiotowych (obiektywnych) w postaci krótkich odstępów czasu pomiędzy poszczególnymi zachowaniami. Z oczywistych względów, w niniejszej sprawie mają znaczenie tylko dwie pierwsze przesłanki stosowania konstrukcji czynu ciągłego.

Podkreślić w tym miejscu należy, że Sąd rozpoznawał niniejszą sprawę ponownie na skutek uchylecia przez Sąd Okręgowy pierwszego wyroku, który zapadł w niniejszej sprawie. Wyrokiem bowiem z dnia 24 września 2015r. Sąd na podstawie art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonej na okres 2 lat próby i zobowiązał ją do naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego w całości poprzez zapłatę na rzecz P. P.S.A. kwot wskazanych w ugodzie zawartej pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonym w dniu 26.08.2015r. zgodnie z harmonogramem wskazanym w tym dokumencie.

Powyższy wyrok zaskarżył wyłącznie pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego P. P.S.A. i to wyłącznie w zakresie orzeczonego obowiązku naprawienia szkody kwestionując sposób określenia tego obowiązku i wnosząc o orzeczenie naprawienia szkody w kwocie 5981,88 zł, która to kwota obejmowała również wyliczone przez pokrzywdzonego odsetki (k. 655-657).

Sąd Okręgowy uwzględnił apelację oskarżyciela posiłkowego i uchylił zaskarżony wyrok dzieląc argumentację apelującego co do wadliwości sposobu orzeczenia obowiązku naprawienia szkody oraz wskazując na istniejącą sprzeczność w wyroku i uchybienia, jakich dopuścił się Sąd Rejonowy przy rozpoznaniu sprawy.

Podkreślić należy, że pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wnosząc apelację nie kwestionował rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego o warunkowym umorzeniu postępowania, ani także poczynionych przez Sąd ustaleń co do okresu popełnionego przestępstwa, a postępowanie karne zostało warunkowo umorzone co do konkretnego czynu obejmującego okres od dnia (...) do dnia (...)

Apelujący zaskarżył jedynie wyrok w zakresie obowiązku naprawienia szkody domagając się orzeczenia go w wysokości 5981,88 zł

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa granice rozpoznania przy ponownym orzekaniu określa zakres zaskarżenia poprzedniego wyroku określony w apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego. Sąd ponownie rozpoznający sprawę, respektując reguły określone art. 443 k.p.k. nie był legitymowany do wydania wobec oskarżonej wyroku skazującego w sytuacji, gdy w wyroku uchylonym, postępowanie karne zostało wobec oskarżonej warunkowo umorzone, a pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego owego rozstrzygnięcia nie kwestionował. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 21 listopada 2012r. sygn. akt IIAKa 244/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 stycznia 2010 r. II AKA 249/09).

W tym zakresie więc Sąd ponownie rozpoznający sprawę był związany zakazem reformationis in peius nie pozwalającym na dokonywanie rozstrzygnięć pogarszających sytuację oskarżonej w stosunku do wcześniej zapadłego, a uchylonego wyroku, w zakresie, w jakim wyrok nie został zakazany na niekorzyść oskarżonej.

W związku z tym, uznając, że wobec oskarżonej nie może zapaść wyrok skazujący, lecz możliwe jest jedynie warunkowe umorzenie postępowania Sąd skierował sprawę na posiedzenie w tym przedmiocie.

Art. 66 § 1 k.k. stanowi, że sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Tak jak już wspomniano wyżej zakaz reformationis in peius zakazywał Sądowi wdanie rozstrzygnięcia mniej korzystnego w sytuacji, gdy Sąd poprzednio rozpoznający sprawę warunkowo to postępowanie umorzył, a oskarżyciel

posiłkowy reprezentowany przez fachowego pełnomocnika będącego radcą prawnym w apelacji zasadności warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonej nie podważał.

Oskarżona nadal jest osobą niekaraną za przestępstwo umyślne i nie weszła ona w żaden nowy konflikt z prawem od czasu wydania uchylonego wyroku.

Mając na uwadze zakres apelacji, w której pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego domagał się orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w wyższej niż wynikało to z zarzutu kwocie, Sąd skorygował wysokość szkody jednakże w granicach okresu zarzucanego oskarżonej czynu, a więc od dnia (...) do dnia (...). W tym okresie oskarżona dokonała przywłaszczenia, jak wynika to z zestawienia przedstawionego przez P. P. i dowodów zgromadzonych w postępowaniu przed uchynieniem wyroku z dnia (...) kwoty 4293,59 zł i taką też kwotę Sąd przyjął w wyroku jako wysokość szkody.

W ocenie Sądu dokonanie powyższych ustaleń nie narusza zasady reformationis in peius, albowiem po pierwsze apelujący skarżył wyrok w zakresie wysokości obowiązku naprawienia szkody domagając się ustalenia go w kwocie przewyższającej określoną w zarzucie, a po drugie jak wskazał to Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 4.12.2015r. sygn. akt IIAKa 287/15 „zakaz reformationis in peius określony w art. 443 kpk nie może mieć zastosowania do ustaleń poczynionych w uzasadnieniu poprzedniego uchylonego wyroku, jeśli pozostawały one w sprzeczności z treścią tegoż wyroku, a sprzeczność ta była przyczyną jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zakaz ten nie oznacza bowiem nakazu "wyboru" spośród sprzecznych stanowisk wyrażonych w wyroku i jego uzasadnieniu, stanowiska korzystniejszego, przedstawionego w uzasadnieniu”.

Z całą mocą należy stwierdzić, że zachowanie oskarżonej należy uznać za naganne i nie zyskuje ono akceptacji Sądu. Nie mniej opisane wyżej okoliczności, w jakich doszło do popełnienia czynu mają znaczenie przy ocenie jego społecznej szkodliwości, a nadto Sąd związany jest zakazem reformationis in peius, co powoduje niemożność wydania wobec oskarżonej wyroku skazującego.

Sąd żywi przekonanie, że oskarżona będzie przestrzegała porządku prawnego, a czyn, którego się dopuściła był wypadkowym, zdarzeniem w jej życiu, które się więcej nie powtórzy.

Zdaniem Sądu, należało dać oskarżonej szansę na zrozumienie negatywnych skutków jej postępowania i poprawę, warunkowo umarzając postępowanie. Dwuletni okres próby, orzeczony w myśl art. 67 § 1 k.k., pozwoli na zweryfikowanie pozytywnej prognozy postawionej wobec oskarżonej, a groźba podjęcia warunkowo umorzonego postępowania spowoduje, że będzie ona przestrzegać porządku prawnego oraz naprawi wyrządzoną przez siebie szkodę. Uchylenie się bowiem od tego obowiązku będzie skutkowało podjęciem warunkowo umorzonego wobec oskarżonej postępowania.

Na podstawie art. 67 § 3 kk Sąd zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku poprzez zapłatę na rzecz Poczty Polskiej kwoty 3667, 71 zł uwzględniając dwie wpłaty dokonane już przez oskarżoną (390 zł wraz z opłatą 2,50 zł i 230,88 zł wraz z opłatą 2,50 zł).

Sąd obciążył oskarżoną należnymi kosztami Sądowi, na które składa się opłata oraz pozostałe wydatki poniesione przez Skarb Państwa w postaci kosztów udzielonej oskarżonej pomocy prawnej z urzędu, karty karnej i doręczeń, które zaistniały przy ponownym rozpoznaniu sprawy.